

22325-1/2011-ETT

Az ETT Elnökség véleménye az Orvosi Hetilap főszerkesztője és a Szakmai Kollégium Komplementer Medicina Tagozat elnöke között kialakult vitáról

Elnök:
Dr. Sótóyi Péter
akadémikus

Alelnök:
Dr. Muszbek László
akadémikus

Titkár:
Dr. Mandl József
akadémikus

Tagok:
Dr. Naszady Attila
főorvos

Dr. Tulassay Zsolt
akadémikus

Dr. Vörös Attila
főorvos

Dr. Wittmann Tibor
egyetemi tanár

Hegy Gabriella, a Szakmai Kollégium Komplementer Medicina Tagozat elnöke, levélben fordult az ETT titkárához, amelynek tárgya, hogy az Orvosi Hetilap főszerkesztője nem közölte dr. Sal Peter gyermekorvos homeopata levelét, amit a Szakmai Kollégium Komplementer Medicina Tanácsának tagjaként jegyez. Levelét megküldte a NEFMI illetékes államtitkárságának is. Ennek kapcsán számos kérdés vetődik fel.

Az ETT Elnöksége tiszteletben tartja az Orvosi Hetilap főszerkesztőjének döntését. Az Orvosi Hetilap szuverén szakmai folyóirat, amely egyben a legrégebbi magyar orvosi újság is. A sajtószabadság valóban alapkérdés. Egy lap szerkesztőbizottságának elemi joga, hogy milyen típusú vitát kíván egy tudományos folyóirat folytatni és milyen nem. Mi az a hangnem, amit a lapban megenged és mi az, amit nem. Az audiatur et altera pars elvének lényegi pontja, hogy altera pars létezik-e. Mivel a stílus maga az ember, így „tudatlanság apostolai” minősítéssel kezdődő „szakmai vitába” nehezen lehet bekapcsolódni tudományos érvrendszer logikája szerint. Ez nem a tudományos újságírás nemzetközileg megszokott és elfogadott módja, de az ETT Elnöksége nem rendelkezik döntőbíró szerepkörrel.

A komplementer medicina valamelyik formáját az egyetemeken a posztgradualis képzés keretein belül választhatóan oktatják. A képzés az 1990-es években a HIETE-n kezdődött meg, később a szegedi, pécsi és budapesti orvoskarokon is elindult. Ismeretese az MTA Orvosi Tudományok Osztályának állásfoglalásai is e kérdéskörben. Ennek alapján kijelenthető, hogy a komplementer medicina egyes elemeit régóta befogadják.

Alapvető kérdés azonban az, hogy különböző neven és szervezetek mögé bújva több évtizede próbálják szakmai érvrendszer és teljesítmény nélkül szétzüllesztetni a magyar egészségügy meglévő értékeit különböző természetgyógyászatnak, alternatív, vagy komplementer medicinaként aposztrofált renDELETELTERVEZETEKkel. Ezekben párhuzamos szakmai oktatási, ellátási és gyakorlatilag nyilvánvalóan finanszírozási rendszert szeretnének bevezetni. Ennek különböző formáit az ETT mindig visszautasította, illetve szükséges kritikával illetve. Az alapvető cél kétségkívül az, hogy járulékfizetőktől származó bevételekkel finanszírozzák azt a nehezen számszerűsíthető, többek szerint 100 milliárdos nagyságrendűre becsült forgalmat, amelyet ezen körbe sorolható nem orvosok és orvosok működése, illetve az általuk használt szerek forgalma jelent. Nem említve azokat az egészségügyi kiadásokat, amelyeket hamis természetgyógyászati diagnózisok, ilyen szerekkel és eljárásokkal elkezelt betegek jelentenek az ellátórendszernek, valamint egyéni tragédiák hosszú sorát. Ez a küzdelem egész Európában zajlik, Magyarországon rendeletalkotásra az utolsó próbálkozás 2006. tavaszán volt.

A komplementer medicina híveinek egy része sajnálatos módon a cikk, ill. a hozzánk érkező levél alapján szembe megy a civilizált világ egészségügyi rendszereinek

fundamentumaival, a teljes orvosi működés jogszabályi környezetével, valamint az oktatás rendszerével. Magyarországon mindezen rendszerek mindig sok szállal kapcsolódtak a nemzetközi környezethez. Jelenleg a magyar egészségügyi felsőoktatás az európai középmezőnyhöz sorolható. A magyar felsőoktatáson belül pedig a legtöbb bevételt hozó sikerágazat. Reputációját sem szakmailag, sem erkölcsileg, sem anyagilag nem szabad kockáztatni nem akkreditált és az európai közvélemény által súlyosan vitatott kurzusok indításával.

A levél hivatkozik az Orvosok Világszövetségének (VMA) Deklarációjára a klinikai függetlenségről és az orvosi hivatás autonómiájáról. „A tiltás az egyetemokról való eltávolítás sérti az orvosok döntési jogát, a gyógy mód megválasztásában.” A Deklaráció csupán ajánlás; ezzel szemben Magyarországon az 1997. évi CLIV.törvény az egészségügyről 119. és 129. §-a rendelkezik a gyógyító eljárás megválasztását illetően.

119. § (3) bekezdés b) pont „Az ellátás során érvényesüljenek a jogszabályban foglalt vagy egyéb szakmai szabályok, így különösen a tudomány mindenkori állását tükröző és bizonyítékokon alapuló szakmai irányelvek, ezek hiányában a módszertani útmutatókban közzétett szabályok, szakmai irányelvek vagy módszertani útmutatók hiányában a széles körben elfogadott szakirodalomban közzétett szakmai követelmények.”

129. § (1) bekezdés „A kezelő orvos joga, hogy a tudományosan elfogadott vizsgálati és terápiás módszerek (119. § (3) bekezdés b) pontja) közül – a hatályos jogszabályok keretei között – szabadon válassza meg az adott esetben alkalmazandó általa, ill. az ellátásban közreműködő személyek által ismert és gyakorolt, a rendelkezésre álló tárgyi és személyi feltételek mellett végezhető eljárást.”

Magyarországon a gyógyítás szabadságát a fenti két törvényhely határozza meg.

A bizonyítékra alapozott gyógyítás (evidence-based medicine, EBM) gyakorlata annyit jelent, hogy az orvos a klinikai szakismeretébe integrálja az orvostudomány által megszerzett legjobban bizonyított gyógyításra vonatkozó ismereteket.

(Bizonyítékra alapozott gyógyítás – EBM – D.L. Sackett, W.S. Richardson, W. Rosenberg, R.B. Haynes, Golden Book Kiadó. Budapest, 1999.)

Az alapelv a bizonyítékokon alapuló orvoslás. Ez meghatározza azokat a jogszabályokat, amelyek Magyarországon orvosi tevékenység gyakorlását szabályozzák. Ennek alapján a gyógyítási szabadság nem parttalan. Az előírások korlátozzák az orvosi működést, ugyanakkor számos tevékenységet kötelezően előírnak; az illetékes orvostudományi grémiumok befolyásolják, meghatározzák a szakmai döntést. Ugyanez vonatkozik az orvosoktatásban résztvevő egyetemekre is, a tanszabadság nem azt jelenti, hogy személy szerint mindenki azt oktat, amit akar függetlenül az egyetemi közösség által helyesnek vélt normáktól és elvektől. Mindez érvényes továbbá a kutatás szabályaira, a bizonyítás elveire is.

A homeopátiával foglalkozó szakemberek mindezekig elzárkóztak a bizonyítékon alapuló orvoslás kritériumainak megfelelő megmérettetéstől. A francia paradoxon jelensége és az annak bizonyításában részt vett 400.000 közreműködő világosan mutatja, hogy a hatásosság nem csak gyógyszerek esetében tanulmányozható, illetve bizonyítható. A bizonyítékokon alapuló orvoslás tudományos módszerekkel, reprodukálható módon nyert adatokkal dolgozik, és nem anekdotikus esetleírásokkal. Addig, amíg a homeopáták nem vállalják a szakmai megmérettetést, addig azt vádaskodással nem lehet ellensúlyozni. Partnerek voltunk és vagyunk mindazon tisztességes gyógyító szakmai tevékenységekben, amelyek bizonyított tényeken és empiriákon alapulnak.

Természetgyógyászok kisajátítják maguknak a holisztikus szemléletet, holott valamennyi orvostudományi tankönyv holisztikus szemlélettel íródik, ezen belül tesz kísérletet konkrét ismeretek rendszerbe foglalására.

Nem célunk, hogy a többek között Semmelweis Ignác és Siegmund Freud nevét a homeopátia megalapozóival összehozó hozzászólás valamennyi súlyosan vitatható elemét megválaszoljuk. Az ETT eddig is, és továbbra is, a tényeken alapuló orvoslás világszerte elfogadott nézetrendszere szerint közelít a szakmai kérdésekhez, valamint az azokat szabályozó jogszabályi és etikai környezet kialakításához.

A fentiek alapján az ETT Elnöksége egyetért az Orvosi Hetilap főszerkesztőjének döntésével, és nem javasolja jelen formában Sal Péter gyermekorvos levelének közzétételét. Kifejezetten veszélyesnek és károsnak tartja olyan vélemény publikálását, amely a betegek bizalmát súlyosan megingathatja a kor szakmai szintjén gyógyító szakemberek munkájában.

Budapest, 2011.09.22.

Az Egészségügyi Tudományos Tanács Elnöksége